

Şarbon Nedir?

Nasıl Korunmalıyız?

Şarbon Hastalığı Nedir?

Ot yiyen hayvanlardan insanlara temas yolu ile bulaşan ve bazı tipleri ölümlle sonuçlanabilen bir hastalıktır.

Şarbon Hastalığı Nasıl Bulaşır?

Solunum

Sindirim

Temas

- Şarbon hastalığı temelde hayvanlarla uğraşanların bir meslek hastalığıdır,
- Şarbonlu hayvanlarla temas etmek (kesilmesi, derisinin yüzülmesi, etinin parçalanması, evde kıyılması),
- İyi pişirilmemiş veya çiğ (öğreğin çiğköfte) mikroplu etlerin yenilmesi,
- Sanayi ürünlerinde kullanılan hayvan yünleri, derileri, kolları ve bunlardan üretilen eşyalar,
- Mikroplu toz ve hayvan tüylerinin solunması,
- Hasta hayvan derisi ile temas (dericilikle uğraşanlarda uzun dönemde bile görülür.)

Şarbon Çeşitleri ve Belirtileri

Akciğer, deri ve sindirim sistemi şarbonu olmak üzere 3 tip şarbon hastalığı vardır.

Deri şarbonu; hayvanlardaki mikropların deriyle temas etmesi ve deride bir yara varsa mikrobu vücuda girmesi ile hastalık ortaya çıkar. En çok görülen ve en kolay tedavi edilen şarbon tipidir. Deride yaralar meydana getirir. Birkaç gün içinde bu yaranın ortasında 1 ila 3 cm çapında siyahlık oluşur. Buna “kara çıban” ya da “çoban çıbanı” da denir. Ağrısız olan bu yara tahta gibi sert ve şiştir. Ateş yükselir, bulantı ve kusma görülür. Tedavi edilmezse hastalık ilerler ve ölümlle sonuçlanabilir.

Akciğer şarbonu en tehlikeli şeklidir, nadir görülür. Solunum yoluyla alınan mikrop, akciğerlere yerleşir. Burada yara oluşur ve nefes almada problemler ortaya çıkar. Mikrop vücuda girdikten sonra, bir hafta içerisinde belirtiler görülür. Başta soğuk algınlığı gibi seyreden hastalık; birkaç gün içinde ateş yüksekliği ile birlikte nefes almada zorluk ve komayla sonuçlanır. Akciğer şarbonuna yakalanan kişiler, erken tedavi edilmediği takdirde ölüm çok sıktır.

Sindirim sistemi şarbonu ise şarbonlu hayvanların etlerinin iyi pişirilmeden ya da çiğ tüketilmesi sonucu ortaya çıkar. Kan kusma ve kanlı dışkı görülür. Ölüm riski yüksektir.

Şarbon En Çok Kimlerde Görülür?

Hayvancılıkla uğraşanlar, çobanlar, hayvan bakıcıları, kasaplar, mezbaha işçileri, dericilikle uğraşanlar, yapağı işleyenler, veteriner hekimler, laboratuvar çalışanları ve damar içi uyuşturucu kullananlarda şarbon görülme olasılığı daha yüksektir.

Şarbon Hastalığının Tedavisi

Şarbon hastalığı erken dönemde teşhis edilirse tedavi ile iyileşme şansı vardır.

Tedavisinde antibiyotik kullanılır. Deri şarbonu olan hastalarda yaraların olduğu deri bölgesine pansuman yapılır. Cerrahi operasyon kesinlikle yapılmamalıdır. Ayrıca şarbon insandan insana bulaşmadığından hastanın yakınlarına herhangi bir tedavi uygulanmasına gerek yoktur.

Şarbon Hastalığı: Yapılması Gerekenler

1) “Şarbon Hastalığı: Nasıl Korunabiliriz?”

- Eller sık sık yıkanmalı; ağız, burun, göze değdirilmemelidir.
- Evlerde çiğ et ve hayvan ürünleri ile diğer yiyeceklerin teması önlenmeli, mutfak tezgahları iyi temizlenmelidir.
- Etler iyi pişirilmeli, en az 15 dakika kaynatılmalıdır.
- Şarbondan etkilenmiş sürüdeki diğer hayvanların sütleri mutlaka pastörize edilmelidir.
- Şüpheli hayvan ölümleri yetkililere bildirilmelidir.
- Şüpheli hayvan cesetlerine kesinlikle çıplak elle dokunulmamalı, kesilmemeli, etleri tüketilmemelidir.
- Kaynağı belli olmayan sular kaynatılarak kullanılmalıdır.

2) “Şarbon Hastalığı: Yapılması Gerekenler”

- Çiftlik işleri, hayvancılıkla uğraşanların, hayvan ürünlerini işleyenlerin eğitimi sağlanmalıdır.
- Hastalığın kontrolü için mutlaka çiftlik hayvanlarının takibi üzerine yoğunlaşılmalıdır.
- Temas şüphesi olan hayvanlar aşılanmalı ve gerekirse tedavisi yapılmalıdır.
- Bulaşma şüphesi olan yerler tamamen şarbon mikrobundan arındırılmalıdır.
- Hasta veya ölen hayvan veteriner önerisi olmadan kesilmemeli ve yüzülmemelidir.
- Hayvan cesetleri en az 2 metre derinliğe gömülmeli, sönmemiş kireçle örtülmelidir. Yakmak en iyi yöntemlerden biridir.
- Yurtdışından ithal edilme aşamasındaki et ve canlı hayvanların kontrolleri uzmanlar tarafından yapılmalıdır.

MİTHATPAŞA CADDESİ 62/18 KIZILAY - ANKARA
TEL: (0312) 418 87 00 • FAX: (0312) 418 77 94

www.ato.org.tr ▪ ato@ato.org.tr

Eylül, 2018